

5. SINIF

SOSYAL BİLGİLER

Konu Anlatımlı, Etkinlikli Soru Bankası

KONU
ANLATIMI

KAVRAMA
TESTLERİ

AÇIK UÇLU
SORULAR

YAZILI
SORU
ÖRNEKLERİ

YENİ NESİL
SORULAR

ÖZLEM ÖZCAN

Yazar

Özlem ÖZCAN

Editör

Saliha KARAGÖZ

Yayına Hazırlık

Özen BAYRAM - Dr. Özgün KARACA

Kapak Tasarım

Gözde ÖZÜDOĞRU

ISBN

978-605-190-221-0

Yayıncı Sertifika No

45554

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE BİRLİKTE YAŞAMAK 5

HAKLARIMI VE SORUMLULUKLARIMI BİLİYORUM	7
Kavrama Testi 1	10
Yeni Nesil Test 1	12
KÜLTÜREL ÖZELLİKLERE SAYGI DUYMAI BİLİYORUM	15
Kavrama Testi 2	19
Yeni Nesil Test 2	20
TOPLUMSAL BİRLİKTELİĞİN TEMEL UNSURLARI: YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA	22
Kavrama Testi 3	25
Yeni Nesil Test 3	27

2. ÜNİTE EVİMİZ DÜNYA 29

HARİTAYI TANIYORUM	31
Kavrama Testi 4	34
Yeni Nesil Test 4	36
İKLİM VE YAŞAM	40
Kavrama Testi 5	43
Yeni Nesil Test 5	45
GEÇMİŞTEN BUGÜNE	49
Kavrama Testi 6	52
Yeni Nesil Test 6	54
YAZILIYA HAZIRIM	55
1. Dönem 1. Yazılı Sınavı (Senaryo 1 Yazılısı)	55
1. Dönem 1. Yazılı Sınavı (Senaryo 2 Yazılısı)	57

NEREDE YAŞANIR?	59
Kavrama Testi 7	62
Yeni Nesil Test 7	63
DOĞAL AFETLER VE ÇEVRE SORUNLARI	66
Kavrama Testi 8	70
Yeni Nesil Test 8	72
EGEMENLİK VE BAĞIMSIZLIK SEMBOLLERİ	73
Kavrama Testi 9	77
Yeni Nesil Test 9	79

3. ÜNİTE ORTAK MİRASIMIZ 83

UNESCO DÜNYA MİRASLARI	85
Kavrama Testi 10	90
Yeni Nesil Test 10	91
TARİH ÖNCESİ VE SONRASI...	94
Kavrama Testi 11	98
Yeni Nesil Test 11	99
UYGARLIKLARI ÖĞRENİYORUM	101
Kavrama Testi 12	104
Yeni Nesil Test 12	106
YAZILIYA HAZIRIM	110
1. Dönem 2. Yazılı Sınavı (Senaryo 1 Yazılısı)	110
1. Dönem 2. Yazılı Sınavı (Senaryo 2 Yazılısı)	114

4. ÜNİTE

YAŞAYAN DEMOKRASİMİZ 117

DEMOKRASİNİN TEMELLERİ	119
Kavrama Testi 13	122
Yeni Nesil Test 13	124
ETKİN VATANDAŞ	126
Kavrama Testi 14	129
Yeni Nesil Test 14	131
DEMOKRASİ, HAK VE SORUMLULUK	133
Kavrama Testi 15	136
Yeni Nesil Test 15	138
SORUNLARI ÇÖZÜME KAVUŞTURAN KURUMLAR	142
Kavrama Testi 16	145
Yeni Nesil Test 16	147

5. ÜNİTE

HAYATIMIZDAKİ EKONOMİ 149

KAYNAKLARI VERİMLİ KULLANMANIN DOĞA VE İNSANLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	151
Kavrama Testi 17	154
Yeni Nesil Test 17	156
YAZILIYA HAZIRIM	160
2. Dönem 1. Yazılı Sınavı (Senaryo 1 Yazılısı)	161
2. Dönem 1. Yazılı Sınavı (Senaryo 2 Yazılısı)	164
İSTEKLERİMİZ VE İHTİYAÇLARIMIZ	166
Kavrama Testi 18	169
Yeni Nesil Test 18	171
YAŞADIĞIM YERDEKİ EKONOMİK FAALİYETLER	173
Kavrama Testi 19	176
Yeni Nesil Test 19	178

6. ÜNİTE

TEKNOLOJİ VE SOSYAL BİLİMLER 183

BİLİM VE TEKNOLOJİNİN GELECEKTEKİ YAŞAMIMIZA ETKİSİ	185
Kavrama Testi 20	188
Yeni Nesil Test 20	190
TEKNOLOJİ VE TOPLUM	194
Kavrama Testi 21	197
Yeni Nesil Test 21	198
YAZILIYA HAZIRIM	201
2. Dönem 2. Yazılı Sınavı (Senaryo 1 Yazılısı)	202
2. Dönem 2. Yazılı Sınavı (Senaryo 2 Yazılısı)	205
YANIT ANAHTARI	208

1. ÜNİTE

BİRLİKTE YAŞAMAK

- HAKLARIMI VE SORUMLULUKLARIMI BİLİYORUM
- KÜLTÜREL ÖZELLİKLERE SAYGI DUYMAYI BİLİYORUM
- TOPLUMSAL BİRLİKTELİĞİN TEMEL UNSURLARI: YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA

SÖZLÜK

Hak

Doğuştan veya sonradan kazanılan bütün kazançlara denir.

Etkin Vatandaş

Toplum içerisinde üzerine düşen sorumlulukları yerine getiren her bir bireye denir.

Grup

Belirli bir amaç doğrultusunda bir araya gelen topluluklara denir.

Rol

Bir grup içinde yer alan bireylerin üstlendikleri görev ve sorumluluklardır.

Empati

Kişinin kendini karşısındaki kişinin yerine koyarak onun duygu, düşüncelerini anlama becerisidir.

Gelenek Görenek

Bir toplumda, bir toplulukta çok eskilerden kalmış olmaları dolayısıyla saygın tutulup kuşaktan kuşağa iletilen, yaptırım gücü olan kültürel kalıntılar, alışkanlıklar, bilgi, töre ve davranışların bütünüdür.

Millî

Millele ilgili, millete özgü, ulusal anlamındadır.

Kültür

Toplumların kendilerine özgü olan ve nesilden nesile aktardıkları maddi ve manevi değerlerin toplamıdır.

Toplumsal Dayanışma

Dayanışma bir topluluğu oluşturanların duygu, düşünce ve ortak çıkarlarda birbirlerine karşılıklı bağlanmasıdır. Toplumsal dayanışma ise toplumun kurum ve kuruluşlarıyla ortak değerlerde birleşmesi ve birlikte hareket etmesidir.

Sivil Toplum Kuruluşları

Resmî kurumların dışında kalan ve bunlardan bağımsız olarak çalışan, politik, sosyal, kültürel, hukuki, çevresel vb. amaçlar doğrultusunda çalışmalar yapan, gönüllülük esasına dayalı, kâr amacı gütmeyen ve gelirlerini bağışlar veya üyelik ödemeleri ile sağlayan kuruluşlara denir.

HAKLARIMI VE SORUMLULUKLARIMI BİLİYORUM

Ortak bir amaç doğrultusunda hareket eden topluluklara **grup** denir. Hayatımız boyunca pek çok grup içerisinde yer alırız. Dâhil olduğumuz gruplar içerisinde üstlendiğimiz görevlere ise **rol** adı verilir. Yer aldığımız gruplar ve roller farklılık gösterebilir. Değişen rollerimizle birlikte üyesi olduğumuz gruplarda bizlere sunulan imkânlar **hak** adını alır. Haklarımızı kullanırken yerine getirmemiz gereken görevlerimiz ise **sorumluluk** olarak adlandırılır.

Örneğin, dâhil olduğumuz ilk grup **aile**dir.

Üyesi olduğumuz aile grubunun içerisinde üstlendiğimiz rol ise **çocuk** olmaktır.

Bu grupta rolümüz gereği bize sunulan haklar ise **beslenmek, eğitim almak, kültürel etkinliklerde bulunmak** vb.dir.

Haklarımızdan doğan sorumluluklarımız ise **beslenme saatlerimize dikkat etmek, ödevlerimizi zamanında yapmak** vb.dir.

1. Aşağıda yer alan cümlelerin karşısına HAK ve SORUMLULUK kavramlarından hangisine ait olduğunu yazınız.

1. Ödevlerimizi zamanında tamamlamak
2. Yerlere çöp atmamak
3. Düzenli beslenmek
4. Sağlık kurumlarından hizmet almak
5. Trafik kurallarına uymak
6. Odamızı temiz ve düzenli tutmak
7. Güvenlik kuruluşlarından gerekli durumlarda yardım talebinde bulunmak
8. Kültürel etkinliklerde bulunmak
9. Okulda dâhil olduğumuz kulüp çalışmalarında görev almak
10. Sağlıklı bir ortamda barınmak
11. Halka açık alanlardaki nesneleri korumak
12. Okula düzenli bir şekilde zamanında gidip gelmek

2. Aşağıda yer alan açık uçlu soruları yanıtlatınız.

1

Dâhil olduğun sosyal gruplardan bir tanesini tanımla ve gruptaki rolünü açıkla. Bu grupta rollerin sana ve gruba nasıl katkıda bulunuyor?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2

Bir grupta rol çatışması yaşandığında, bu durum grup dinamiklerini nasıl etkiler? Rol çatışmalarını çözmek için neler yapılabilir? Kendi deneyimlerinizden örnekler vererek açıklayınız.

3

Bir grupta olumlu ve destekleyici ilişkiler kurmanın, grup üyelerinin kendilerini değerli hissetmeleri üzerindeki etkilerini değerlendir. Bu tür ilişkilerin grup başarısına nasıl katkıda bulunabileceğini açıkla.

.....

.....

.....

.....

.....

3. Aşağıda yer alan neden-sonuç çalışmasını tamamlayınız.

1

Neden: İnsanlar yaşamları boyunca pek çok grup içerisinde yer alır.

Sonuç:

.....

.....

.....

2

Neden:

Sonuç: Grup üyeleri arasında daha sıkı bağlar kurulur ve grup etkinlikleri daha planlı ve eğlenceli hâle gelir.

3

Neden: Bireyler grup içerisindeki görev ve sorumluluklarını yerine getirdiğinde toplumsal birliktelik ve beraberlikte güçlenir.

Sonuç:

.....

.....

.....

4

Neden:

Sonuç: Okuldaki sosyal kulüpler sayesinde sosyal becerilerin gelişimi sağlanır ve yeni arkadaşlık ilişkileri kurulur.

4. Aşağıda yer alan görselden hareketle Ece'nin dâhil olduğu grup hakkında sorulan soru alanlarını uygun şekilde tamamlayınız.

İçinde bulunduğum grup:

Gruptaki diğer üyelerin rolleri:

Rolümün gerektirdiği sorumluluğum:

5. Aşağıdaki cümleleri verilen sözcüklerden uygun olanlarıyla eşleştiriniz.

1. Okul materyallerini korumak
2. Okul gazetesinde fikirlerimi paylaşmak
3. Derslerimde başarılı olmak
4. Sağlık imkânlarından faydalanmak
5. Sivil savunma kolunda başkan olmak
6. Dolabımı düzenlemek
7. Sınıf sözcüsü seçilmek
8. Markette yaptığım alışveriş sırasında müşteri olmak

ROL

HAK

SORUMLULUK

6. Zaman içerisinde dâhil olduğumuz grup sayısı artarken rollerimizde de değişimler yaşanır. Fatma Öğretmen'in sahip olduğu gruplara uygun rolleri yanlarına yazalım.

EVDE

OKULDA

APARTMANDA

DOLMUŞTA

MARKETTE

HASTANEDE

SİNEMADA

MÜZİKALDE

KAVRAMA TESTİ 1

1. I. Yaşamımız süresince farklı zamanlarda birden fazla grupta yer alabiliriz.
II. İçinde bulunduğumuz gruplarda her grup üyesinin görevleri farklılık gösterir.
III. Bulunduğumuz her grupta farklı roller üstlenebiliriz.

Numaralanmış bu ifadelerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

2. I. Derslerini dikkatle dinleme
II. Teneffüslerde oyun oynama
III. Okula zamanında gelme
IV. Okulun spor salonundan yararlanma

Bir öğrenci için yukarıdakilerden hangileri hak, hangileri sorumluluktur?

Hak	Sorumluluk
A) II, IV	I, III
B) II, III	I, IV
C) I, IV	II, III
D) I, II	III, IV

3.

Evimizdeki Sorumluluklarımız

- I. Gerektiğinde anne ve babamıza yardımcı olmak
II. Kendi odamızı düzenli ve temiz tutmak
III. Okula ve derse zamanında gitmek
IV. Boş zamanlarımızda kardeşimizle ilgilenmek

Şemadaki numaralanmış ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV

4. İçinde bulunduğumuz gruplarda veya kurumlarda üzerimize düşen görevlere “rol” adı verilir.

Katıldığı grup veya kurumlara göre aşağıdakilerden hangisi 5D sınıfı öğrencisi Cenk’in üstlenebileceği rollerden biri olamaz?

A)

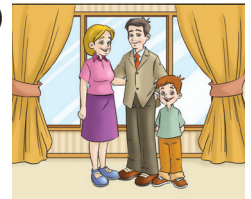
B)

C)

D)

5. I. Eğitim alma hakkı
II. Kültürel faaliyetlere katılma hakkı
III. Sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı

Numaralanmış bu haklardan hangileri çocukların yetenek ve bilgi düzeylerinin geliştirilmesiyle daha çok ilgilidir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I, II ve III

6. Aşağıdakilerden hangisi, hak ve sorumluluklarının farkında olan bir bireyin gösterebileceği davranışlar arasında yer almaz?

- A) Ders sırasında sohbet etme
B) Okul ve sınıf kurallarına uyma
C) Çevre temizliğine özen gösterme
D) Çevresindeki insanlara saygılı davranma

7. Ömer, yıl boyunca okuldaki derslerini hiç aksatmadan çalıştı. Bu çalışmanın sonucunda babası, Ömer'e ödül olarak istediği bilgisayarı aldı.

Bu açıklamada Ömer'in aşağıdaki özelliklerinden hangisi daha çok vurgulanmıştır?

- A) Bilgisayar oyunlarını seven bir çocuk olması
B) Babası ile çok iyi anlaşılan bir evlat olması
C) Sorumluluklarını yerine getiren bir öğrenci olması
D) Yıl boyunca okula düzenli giden bir öğrenci olması

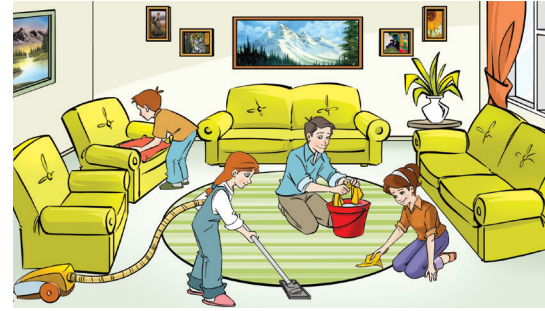
8.

Rol	Sorumluluk
Çocuk	Odasını toplamak
Öğrenci	Ders çalışmak
Öğretmen	Ödev vermek
Sporcu	Antrenman yapmak

Tablo incelendiğinde aşağıda yer alan ifadelerden hangisine ulaşamaz?

- A) Sahip olduğumuz roller sorumluluklarımızı belirler.
B) Rollerimiz dâhil olduğumuz gruplara göre değişir.
C) Rollerimizde sahip olduğumuz sorumluluklar tektir.
D) Sorumluluklarımız sahip olduğumuz rollerle uyumludur.

9.

Bu görsele göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

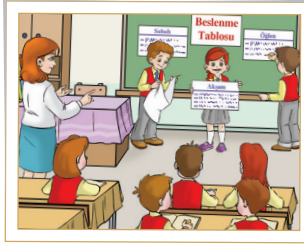
- A) Aile üyeleri bir araya gelerek grup oluşturmuşlardır.
B) Aile üyelerinin tümü ev işlerinde üstlendikleri sorumlulukları yerine getirmektedir.
C) Her bir aile bireyinin ev ile ilgili ayrı ayrı sorumlulukları vardır.
D) Aile içerisinde en büyük sorumluluk annedir.

1. Toplum içerisinde sahip olduğumuz haklardan ortaya çıkan rollerimiz mevcuttur. Bu rollerimiz toplumsal alanda dâhil olduğumuz gruplar içerisinde farklılıklar kazanabilir. Ulaş'ın dâhil olduğu gruplara ait görseller aşağıda yer almaktadır.

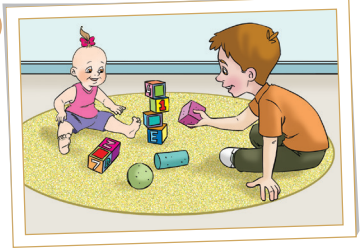
I

II

III

Ulaş'ın üstlendiği roller ve görseller eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi doğru olur?

	I	II	III
A)	Öğrencilik	Sınıf başkanlığı	Arkadaşlık
B)	Arkadaşlık	Öğrencilik	Kardeşlik
C)	Takım kaptanlığı	Evlatlık	Kardeşlik
D)	Sınıf başkanlığı	Arkadaşlık	Öğrencilik

2. Asya, çocukların sahip olduğu haklara dikkat çekmek amacıyla sosyal bilgiler dersinde söz alarak arkadaşlarına:

“Hepimiz okula gidiyoruz. Bu bizim en temel hakkımız. Eğitim akademik gelişimimizin yanı sıra, sosyal, düşünsel ve duygusal gelişimimizi de tamamlar. Devlet bize parasız ilk ve ortaöğretim kurumlarından faydalanma hakkını sağlamak zorundadır. İlköğretim sonrasında, hepimizin yetenekleri ve ilgileri doğrultusunda bir eğitim almasını sağlamak da devletin görevleri arasındadır.” der.

Buna göre Asya'nın arkadaşlarına verdiği bilgilerden hareketle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

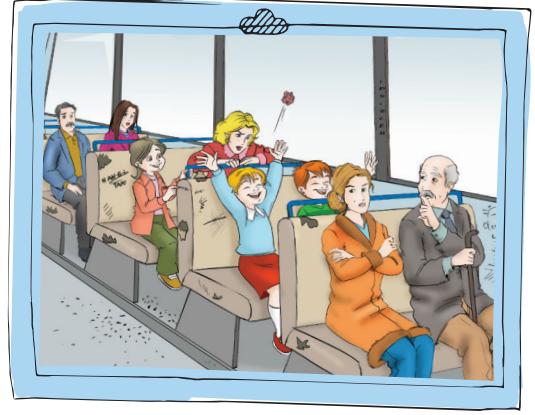
- A) Tüm çocukların eğitim alma hakkı vardır.
 B) Eğitim, çocukları sadece akademik alanda güçlendirir.
 C) Devletin çocuklara karşı yerine getirmesi gereken sorumlulukları vardır.
 D) Devlet ilk ve ortaöğretimden çocukların faydalanmasını sağlamakla sorumludur.

3. Yandaki görselde çocukların davranışları ile ilgili olarak,

- I. Haklarını kullanırken başkalarının özgürlüklerine müdahale etmemeye özen göstermemektedirler.
- II. Hakların ve özgürlüklerin herkese dilediği gibi davranma hakkı vermediğini bilmemektedirler.
- III. Toplumsal düzenin sağlanmasında sorumluluklarını eksiksiz olarak yerine getirmektedirler.

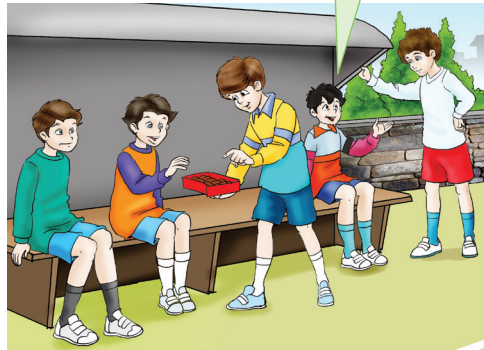
yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III

4.

Ben Mert. 5. sınıf öğrencisiyim. Sınıfta arkadaş, evde evlat ve ağabey, futbol takımında ise kaptanlık rollerini üstlenmekteyim.

Mert'in bu açıklamalarından hareketle aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Üstlendiğimiz roller benzer sorumluluklar getirmektedir.
- B) Bireyler farklı gruplarda, farklı roller üstlenir.
- C) Bireylerin aynı anda birden fazla rol üstlenmesi mümkün değildir.
- D) Bireylerin üstlendikleri tüm roller hayatları boyunca devam eder.

5 ve 6. soruları Sevgi'nin günlüğüne yazdığı aşağıdaki bilgilerden yararlanarak cevaplayınız.

Sevgili Günlük,

Bugün her zamanki gibi erken kalktım. Kahvaltıyı hazırlarken babama yardım ettim. Sonra okula gittim. Okuldan döndükten sonra biraz müzik dinledim, biraz da oyun oynadım. Daha sonra tüm ödevlerimi yaptım. Akşamüstü annem ile birlikte akşam yemeğini hazırladık. Yemekten sonra televizyon izledim ama komşularımızın rahatsız olmaması için televizyonun sesini çok açmadım. Az sonra yatıp uyuyacağım.

Sevgi

5. Sevgi, aşağıdakilerden hangisine karşı olan sorumluluklarını yerine getirdiğinden söz etmemiştir?

- A) Kendisine
C) Komşularına

- B) Ailesine
D) Arkadaşlarına

6. I. Okuldan döndükten sonra dinlenme hakkımı kullandım.
II. Televizyon izlerken sesini çok açmayarak haklarımın bana verdiği sorumlulukların farkında olduğumu gösterdim.
III. Katıldığım gruplara göre yeğen, abla gibi rollerim var.
IV. Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin bana tanıdığı sınırsız özgürlüklerin hepsini kullanma sorumluluğum var.

Günlüğünde anlattıklarına göre, Sevgi'nin numaralanmış bu açıklamalarından hangileri doğrudur?

A) I ve II

B) I ve III

C) II ve III

D) III ve IV

KÜLTÜREL ÖZELLİKLERE SAYGI DUYMAI BİLİYORUM

Bir toplumu diğer toplumlardan farklı kılan, geçmişten bugüne değişerek devam eden, kendine özgü sanatı, inançları, örf ve adetleri, anlayış ve davranışları ile onun kimliğini oluşturan yaşayış ve düşünüş tarzına **kültür** denir.

Her toplumun kendine has oluşturduğu kültürel özellikleri vardır. Bunlar; sanat, müzik, yemek, giyim, kutlama, gelenek ve göreneklerin bütünüdür. Toplumlara yansıtan bu kültürel özellikler farklı toplumlar arasında zaman zaman benzer özellikler gösterebilir. Örneğin; Türkiye ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) kültürleri arasında da birçok benzer özellikler bulunmaktadır. Her iki bölgede ortak tarihsel ve kültürel mirasa sahip olmasına rağmen, coğrafi konumları, tarihsel süreçleri ve sosyal dinamikleri nedeniyle kendine özgü farklı kültürel özellikler de meydana gelmiştir.

Her İki Kültürü Farklı Alanlarda Karşılaştıralım

Dil ve Edebiyat Kültürü

Türkiye: Türkiye'nin resmî dili Türkçedir ve edebiyatı, zengin bir geçmişe sahiptir. Yunus Emre, Mevlana, Orhan Pamuk gibi ünlü yazar ve şairler, Türk edebiyatının önde gelen isimleridir.

KKTC: KKTC'de de resmî dil Türkçedir, ancak Kıbrıs Türkçesi olarak bilinen kendine özgü bir ağız kullanılmaktadır. Kıbrıs Türk edebiyatı, Osman Türkay gibi şairlerle kendine özgü bir gelişim göstermiştir.

Mutfak Kültürü

Türkiye: Türkiye'nin mutfağı oldukça çeşitlidir ve bölgesel farklılıklar gösterir. Örneğin, Ege mutfağı zeytinyağlı yemekleriyle, Doğu Anadolu mutfağı kebabları ve et yemekleriyle, Karadeniz mutfağı ise balık ve mısır ekmeği gibi ürünlerle ünlüdür.

KKTC: KKTC mutfağı, Türk, Yunan ve Orta Doğu mutfaklarından etkilenmiştir. Hellim peyniri, şeftali kebabı, molehiya ve kolokas gibi özgün yemekler öne çıkar. Ayrıca, macun tatlıları gibi özel tatlılar da Kıbrıs mutfağının önemli bir parçasıdır.

Bayramlar ve Festivaller

Türkiye: Türkiye'de dini bayramlar (Ramazan Bayramı ve Kurban Bayramı) ve millî bayramlar (Cumhuriyet Bayramı, Zafer Bayramı, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı) büyük coşkuyla kutlanır.

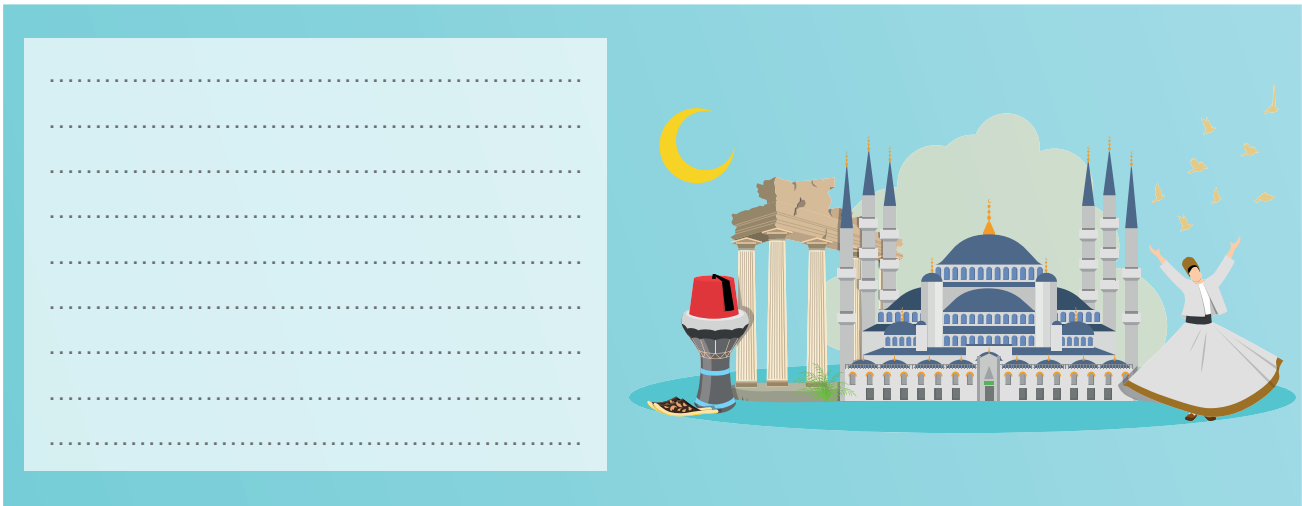
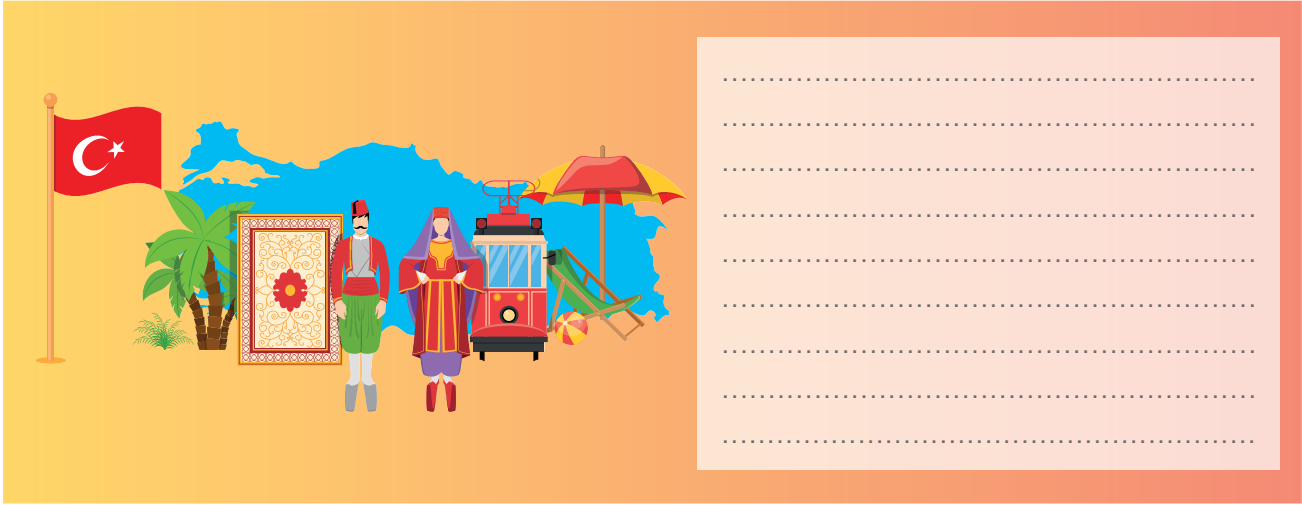
KKTC: KKTC'de de dini bayramlar benzer şekilde kutlanır. Ayrıca, kültürel festivaller (Mağusa Kültür ve Sanat Festivali, Lefkoşa Türk Festivali) yerel kültürü yaşatmak ve tanıtmak amacıyla düzenlenir.

El Sanatları ve Zanaatlar

Türkiye: Türkiye'de el sanatları oldukça çeşitlidir. Halı ve kilim dokumacılığı, çini sanatı, bakır işlemciliği, ebru sanatı gibi zanaatlar öne çıkar.

KKTC: KKTC'de Lefkara danteli, sepet örme, seramik ve çini işleri gibi el sanatları popülerdir. Bu zanaatlar hem günlük yaşamda hem de turistik eşya olarak önemli bir yer tutar.

1. Bir turizm rehberi olduğunuzu hayal ediniz. Danışmanlığınızda yer alan turist kafilesine Türkiye'ye ait kültürel unsurları içeren broşürleri bilgilendirme amacıyla dağıttığınızı düşünün. Turistlerin dikkatini çeken tanıtım yazılarınız nasıl olurdu? Belirtilen alanlara bu toplulukların kültürlerini yansıtan tanıtım yazılarınızı yazınız.

2. KKTC ve Türkiye kültürlerinin karşılaştırma tablosunu inceleyerek hangi kültüre ait olduğunu yukarıda yer alan başlık kısmına ekleyiniz.

3. Aşağıda yer alan metni okuyarak açık uçlu soruları yanıtlayınız.

KÜLTÜREL FARKLILIKLARA SAYGI

Dünya, birbirinden farklı kültürlerin bir araya geldiği büyük bir mozaiktir. Her kültür, kendine özgü gelenekleri, inançları, değerleri ve yaşam biçimleri ile bu mozaığa renk katar. Kültürel çeşitlilik, insanlık tarihinin zenginliğini ve derinliğini yansıtır. Bu çeşitliliğe saygı duymak, barış içinde bir arada yaşamanın ve birlikte gelişmenin anahtarıdır. Kültürel farklılıklar, toplumları birbirine bağlayan köprülerdir. Farklı kültürler, bize farklı bakış açıları ve deneyimler sunar. Bu farklılıklar, düşünce dünyamızı genişletir, empati yeteneğimizi geliştirir ve toplumsal bağlarımızı güçlendirir. Her bir kültür, insanlık mirasının eşsiz bir parçasıdır ve her biri saygıyı hak eder. Birlikte yaşamının en temel kurallarından biri, farklılıkları kabul etmek ve bu farklılıklara değer vermektir. Kültürel saygı, sadece başkalarının kültürüne hoşgörü göstermekle sınırlı değildir; aynı zamanda farklı kültürlerden öğrenmeyi ve bu kültürel zenginliği paylaşmayı da içerir. Bu sayede, toplumsal uyum ve iş birliği güçlenir, insanlar arasında daha derin ve anlamlı bağlar kurulur.

1. Metne göre, kültürel farklılıklara saygı duymanın toplumlar arasında nasıl bir etkisi vardır? Açıklayınız.

.....

.....

2. Birlikte yaşamının temel kurallarından biri olarak belirtilen farklılıklara değer verme nasıl sağlanabilir? Yazınız.

.....

.....

3. Metne göre, kültürel farklılıklara saygı duymanın sonuçları nelerdir? Yazınız.

.....

.....

4. Aşağıda yer alan ifadeleri değerlendirerek doğru ya da yanlış olarak belirtiniz.

- **1** KKTC'nin resmî dili Türkçedir.
- **2** KKTC'de Zeybek, Çiftetelli ve Kıbrıs kartalı gibi halk dansları popülerdir.
- **3** Kültürel unsurlara saygı duymak toplumsal birlikteliği zedeler.
- **4** KKTC'de Osmanlı, Venedik ve Bizans dönemlerinden kalma tarihî yapılar bulunmaktadır.
- **5** Lefkara danteli, Türkiye'nin geleneksel el sanatlarından biridir.
- **6** Türkiye'nin mutfağı bölgesel farklılıklar gösterir ve çeşitli yemekleriyle ünlüdür.
- **7** Hellim peyniri, KKTC'ye özgü bir peynirdir.
- **8** Kültürel unsurlar her milleti sembolize eden içeriklere sahiptir.
- **9** Türkiye'de dini bayramlar arasında Cumhuriyet Bayramı ve Zafer Bayramı bulunur.
- **10** Kültürel mirasımızı tanıyarak gelecek nesillere aktarmak en temel sorumluluklarımız arasında yer almaktadır.
- **11** Mevsimlik bayramlarımız hâlâ Türk uluslarının pek çoğunda kutlanmaktadır.
- **12** Tarihî güzelliklerimiz ve doğal varlıklarımız ülkemizin en önemli değerlerindendir.
- **13** Lefkoşa Türk Festivali yerel kültürü yaşatmak ve tanıtmak amacıyla düzenlenir.
- **14** Türk mutfağı oldukça çeşitlidir ve bölgesel farklılıklar gösterir. Örneğin, Doğu mutfağı zeytinyağlı yemekleriyle ünlüdür.
- **15** KKTC'de hem geleneksel Türk müziği hem de Kıbrıs'a özgü halk müziği yaygındır.
- **16** Türkiye'nin folklorü, her bölgede benzer özellikler gösterir.
- **17** KKTC'de de kahvehane kültürü yaygındır.
- **18** KKTC'nin kültürel özellikleri, bölgenin tarihsel, coğrafi ve sosyal dinamikleri tarafından şekillenmiştir.
- **19** Türkiye ve KKTC'nin kültürel benzerlikleri oldukça fazladır.
- **20** Kültürel saygı, sadece başkalarının kültürüne hoşgörü göstermekle sınırlıdır.

KAVRAMA TESTİ 2

1. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde önemli bir yere sahip olan ve geleneksel olarak düğünlerde ve diğer özel günlerde giyilen geleneksel elbise hangisidir?

- A) Kaftan
- B) Şalvar
- C) Bindallı
- D) Fistan

2. Türk mutfağıyla ilgili aşağıda yer alan bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Türk mutfağının kebab çeşitleri oldukça yaygındır.
- B) Türk mutfağının geleneksel bazı yemekleri farklı kültürlerle örnek olmuştur.
- C) Türk mutfağı her bölgede benzersizdir.
- D) Baklava, Türk mutfağına Yunan kültüründen esinlenerek geçmiştir.

3. Kültürel farklılıklara saygı duymak, insanları hangi bakış açılarıyla zenginleştirir ifadesini

- I. Sınırlı ve tek yönlü
- II. Dar ve kısıtlı
- III. Farklı ve geniş
- IV. Hoşgörülü ve sıcak

seçeneklerden hangileri destekler?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) III ve IV
- D) I, III ve IV

4. KKTC ve Türkiye'de bayramlarda sıkça tüketilen geleneksel bir tatlı hangisidir?

- A) Baklava
- B) Revani
- C) Künefe
- D) İrmik helvası

5. Asya Öğretmen sosyal bilgiler dersinde, bir tartışma başlatır.

Sorular şunlardır:

- I. Kültürel farklılıklara saygı duymak, toplum içinde barışı nasıl sağlar?
- II. Kültürel çeşitlilik, bireyler arası ilişkileri nasıl etkiler?
- III. Bir toplulukta farklı kültürlerle ait bireyler nasıl bir arada uyum içinde yaşayabilir?

Bu sorulardan hangileri kültürel özelliklere saygı duymanın birlikte yaşamaya etkisini destekler niteliktedir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

6. El sanatları, bir ülkenin kültürel kişiliğinin en canlı ve anlamlı belgesidir. Anadolu'da yaşamış pek çok uygarlığın kültürü, Türklerin Anadolu'ya yerleşmesinden sonra yeni bir sentez içinde varlığını sürdürmüştür. Bu nedenle Türk el sanatlarının kökleri, çok eskilere dayanmakta ve sosyokültürel açıdan önem taşımaktadır.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerden hangisi el sanatlarımız arasında yer almaz?

- A) Halıcılık
- B) Çömlekçilik
- C) Origami
- D) Hat sanatı

1. Dünya her zamankinden daha fazla kültüre ev sahipliği yapmaktadır. Farklı kültürleri anlamak, kültürel olarak farkında olmak, çevremizdeki insanlarla daha iyi etkileşim kurmamızı sağlar. Kültürel farkındalık, başkalarına karşı daha saygılı ve empatik olmamızı sağlamanın yanı sıra, benzerliklerimizi ve farklılıklarımızı fark etmemize de yardımcı olur.

Metinden yola çıkarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Kültürleri tanımanın insanlar arasındaki etkileşimi geliştirir.
- B) Kültürel farkındalığın başkalarına karşı saygı ve empatiyi artırır.
- C) Kültürlerin birbirinden etkilenmesi sonucunda kültürel değişimi yaşatır.
- D) Kültürleri tanımak toplumsal farklılıklara karşı ön yargılı olmamıza neden olur.

2. Kültürel farklılıklara saygı göstermek, toplum içinde barışı ve uyumu destekler. Farklı kültürlerle saygı duymak, insanları bir araya getirir ve toplumsal bağları güçlendirir. Bu, insanların farklılıklara hoşgörüyle yaklaşmalarını sağlar ve birlikte yaşama becerilerini geliştirir. Kültürel farklılıklara saygı göstermek, aynı zamanda önyargıları azaltır ve insanların daha açık fikirli olmalarını teşvik eder. Toplumda farklı kültürlerle saygı göstermek, insanları birbirine daha yakınlaştırır ve karşılıklı anlayışı artırır.

Yukarıdaki paragrafa göre, kültürel farklılıklara saygının toplum içindeki etkisi nedir?

- A) Barışı ve uyumu destekler, toplumsal bağları güçlendirir.
- B) İnsanları birbirinden uzaklaştırır ve çatışmalara neden olur.
- C) Önyargıları artırır ve insanları daha kapalı fikirlere yönlendirir.
- D) Toplumda hoşgörüyü azaltır ve iletişimi engeller.

3. Farklı kültürlerle saygı duymak, toplum içinde uyumu ve barışı sağlar. Farklı kültürlerden gelen insanlar, birbirlerini anlamaya ve karşılıklı olarak saygı göstermeye başladıklarında, toplum içinde daha güçlü bir bağ oluşur. Bu da toplumun daha dayanışmacı ve hoşgörüli olmasını sağlar. Kültürel farklılıklara saygı göstermek aynı zamanda önyargıları ve ayrımcılığı azaltır ve toplumun daha adil ve eşitlikçi olmasını sağlar.

Yukarıdaki paragrafa göre,

- I. Toplum içerisinde güçlü bir bağ oluşmasını sağlar.
- II. Toplumun adil ve eşitlikçi olmasını sağlar.
- III. Önyargıları ve ayrımcılığı önler.

bilgilerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III